

PROJEKT
PROGRAMU DO KONSULTACJI SPOŁECZNEJ

Wszelkie uwagi, zmiany należy wnosić do dnia 28.02.2018r.

-telefonicznie (046) 861-16-14

- mailowo- gopsrybno@poczta.onet.pl

- osobiście : pn, śr, cz, pt – 7:00- 15:00

Wt- 10:00- 18:00

Gminny program
wspierania rodziny na lata 2018-2020
Gminy Rybno

SPIS TREŚCI

I.WPROWADZENIE.....	3
II. PODSTAWA PRAWNA.....	3
III. ADRESACI PROGRAMU	5
IV. DIAGNOZA	5
V. ANALIZA SWOT W OBSZARZE WSPARCIA RODZINY.....	7
VI. CELE, ZAŁOŻENIA I REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY.....	8
1.CEL GŁÓWNY.....	8
2.CELE SZCZEGÓŁOWE	8
VII.ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY.....	16
VIII.REALIZACJA PROGRAMU	17
IX.FINANSOWANIE PROGRAMU	17
X.MONITORING I EWALUACJA.....	18
XI.PRZEWIDYWANE EFEKTY	18
XII.KONSULTACJE SPOŁECZNE	18

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy też opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Przemoc w rodzinie, uzależnienia, niezaradność i niewystarczające umiejętności opiekuńcze – wychowawcze, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe i zła sytuacja materialno – finansowa to główne problemy dezorganizujące życie rodzinne.

W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny, dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Rodzina dysfunkcyjna to taka która, nie spełnia swoich funkcji. Poprzez zaburzone relacje, zasady, role czy komunikację, nie zapewnia swoim członkom możliwości zdrowego i pełnego funkcjonowania.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2017r. poz.697) nałożyła obowiązek na jednostki samorządu terytorialnego wspierania rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej. Jednostki samorządu terytorialnego obowiązek ten wykonują m.in. we współpracy ze środowiskiem lokalnym, instytucjami oświatowymi, służbą zdrowia, Policją, sądami, a także kościołami oraz organizacjami społecznymi.

II. PODSTAWA PRAWNA

1. Działania mające na celu wspieranie rodzin i dzieci w Gminie Rybno realizowane są przede wszystkim w oparciu o obowiązującą ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Stosując ww. ustawę, należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- 2) powrotu do rodziny;
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;

- 4) stabilnego środowiska wychowawczego;
- 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- 8) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

2. Zapisy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 są spójne z aktami ustawodawstwa krajowego i międzynarodowego, takimi jak:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
2. Europejska Karta Społeczna;
3. Konwencja Praw Dziecka;
4. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2017r. poz.697);
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2017r. poz.1769, z późn.zm.);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz U. z 2015 roku, poz.1390) ;
8. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2017r. poz. 1875 z późn.zm.);
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem” (Dz.U. z 2016r. poz. 1860);
10. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.);
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 783);
12. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.);
13. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 489 z późn. zm.);
14. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. (Dz. U. poz. 195 z późn. zm.);
15. Oraz innych przepisów prawa i ustaw działających na rzecz dzieci i rodziny skierowanych do realizacji przez samorząd gminny.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są dzieci oraz ich rodzice zamieszkujący na terenie Gminy Rybno, w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej a także rodziny, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej.

IV. DIAGNOZA

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczej i wychowawczej została dokonana w oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie, wynikającej z oceny zasobów Pomocy Społecznej w latach 2014- 2016, oraz konsultacje z pracownikami socjalnymi.

1. Poniższa tabela przedstawia powody przyznania pomocy w trudnej sytuacji życiowej oraz liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie, w latach 2014-2016.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	OGÓŁEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH	OGÓŁEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH	OGÓŁEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH
	2014		2015		2016	
UBÓSTWO	89	308	83	289	80	260
SIEROCTWO	0	0	0	0	6	9
BEZDOMNOŚĆ	0	0	1	1	2	2
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	25	137	33	175	31	168
WIELODZIEDNOŚĆ	22	123	26	148	28	155
BEZROBOCIE	49	152	41	122	45	155
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	22	70	25	89	26	93
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	24	67	23	60	31	96
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH	9	43	19	74	21	80
RODZINY NIEPEŁNE	5	19	13	39	10	26
RODZINY WIELODZIEDNE	4	24	7	41	8	45
PRZEMOC W RODZINIE	0	0	0	0	0	0
ALKOHOLIZM	7	34	20	87	10	39

Źródło: Dane z dokumentacji GOPS w Rybnie.

2. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych wsparciem Asystenta rodziny w latach 2012-2014.

Lata	Liczba dzieci	Liczba rodzin
2014	34	14
2015	37	15
2016	37	15

Źródło: Dane z dokumentacji GOPS w Rybnie.

W sytuacji niemożności zapewnienia opieki i wychowania dzieci przez rodzinę powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

3. Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2014-2016.

Lata	Liczba dzieci	Liczba rodzin
2014	3	3
2015	5	4
2016	5	4

Źródło: Dane z dokumentacji GOPS w Rybnie.

V. ANALIZA SWOT W OBSZARZE WSPARCIA RODZINY

Aby zaprojektować skuteczne cele i działania na rzecz dziecka i rodziny, do dopełnienia obszaru diagnostycznego gminy w tym zakresie posłużono się analizą SWOT. Przeanalizowano obecny potencjał gminy (mocne i słabe strony) oraz wskazano na zewnętrzne warunki i procesy, które wpływają lub w najbliższym czasie będą wpływać na funkcjonowanie gminy w analizowanym obszarze (szanse i zagrożenia).

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych,- Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,- Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania problemów Alkoholowych ,- Baza instytucji wspierających rodzinę (policja, sąd, PCPR, GOPS, służba zdrowia, oświata, kościół, świetlice szkolne),- Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty,- Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny,- Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży,- Dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych	<ul style="list-style-type: none">- Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie,- Niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie,- Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego(psycholog, psychiatra, mediator rodzinny)- dojazd do miasta powiatowego przy jednoczesnym niechętnym korzystaniu z usług w miejscowości gminnej,- Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie,- Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej,- Wyuczona bezradność i roszczeniowość,- Uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej)- Wykazywanie przez rodziny i dzieci braku zainteresowań poprawą życia w szczególności rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz o trudnościach opiekuńczo – wychowawczych
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ul style="list-style-type: none"> - Powołanie asystenta rodziny celem wspierania rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, - Rozwój wolontariatu, - Edukacja rodziców, - Wdrażanie do współpracy z rodziną dysfunkcyjną rodzin wspierających, - Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, - Możliwość pozyskiwania funduszy Unijnych i realizacji rządowych programów, - Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym. 	<ul style="list-style-type: none"> - Niestabilność prawna dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów, - Zanik więzi i tradycji rodzinnych- pęd życia , - Wzrost kosztów utrzymania rodzin, - Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami, daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności, - Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc, - Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, internetu, hazardu i innych uzależnień, -Pojawiające się zjawisko euro sierot.
--	---

Analiza SWOT została przeprowadzona przez pracowników GOPS w Rybnie, opiera się na wiedzy i doświadczeniu osób zajmujących się pomocami dzieciom i rodzinom.

Z analizy SWOT wynika, że posiadane zasoby powinny stanowić podstawę do skutecznych działań. Jednak nieprzewidywalność zachowań ludzkich może całkowicie zmienić prognozy. Dokonana analiza pozwoliła wyznaczyć kierunki działań na kolejne lata realizacji programu.

VI. CELE, ZAŁOŻENIA I REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

1.CEL GŁÓWNY

Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych w celu przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

2.CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel 1	Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin
Zadania	Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą GOPS
Zakładane rezultaty	Sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie

Cel 2	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin
Zadania	1.Zapewnienie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom tego wymagającym (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne,

	<p>świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, świadczenia wychowawczego, realizacja Programu Pomoc Żywnościowa).</p> <p>2. Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole.</p> <p>3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i rodzin wymagających wsparcia.</p>
Zakładane rezultaty	<p>1. Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego.</p> <p>2. Zapobieganie rozpadowi rodzin i umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej z powodów socjalno- bytowych.</p> <p>3. Rozwinięcia postaw prozdrowotnych wśród rodziców i dzieci.</p>
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie, placówki oświatowe , ośrodki zdrowia

Cel 3	Poprawa funkcjonowania rodzin oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym .
Zadania	<p>1. Wspieranie rodzin w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny.</p> <p>2. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym.</p> <p>3. Organizowanie czasu wolnego oraz wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia.</p> <p>4. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, logopeda, prawnik, pedagog szkolny.</p>
Zakładane rezultaty	<p>1. Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców.</p> <p>2. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny.</p> <p>3. Podniesienie możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży.</p> <p>4. Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży.</p>
Realizatorzy	GOPS w Rybnie, parafia w Rybnie, placówki oświatowe, policja, Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych, Gminna Biblioteka Publiczna w Rybnie.

Cel 4	Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących .
Zadania	<p>1. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodzinom.</p> <p>2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniem.</p>

	<p>3.Pomoc rodzinom dotkniętym przemocom. 4.Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny. 5.Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym.</p>
Zakładane rezultaty	<p>1.Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi. 2.Zwiększenie kompetencji opiekuńczo- wychowawczych rodziców. 3.Wzrost świadomości radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami. 4.Współpraca między osobami pracującymi na rzecz rodziny. 5.Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy.</p>
Realizatorzy	<p>GOPS w Rynie, PCPR w Sochaczewie, Policja, ośrodek zdrowia, psycholog, placówki oświatowe.</p>

Cel 5	Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych
Zadania	<p>1.Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej. 2.Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową.</p>
Zakładane rezultaty	<p>1.Zmiana postaw zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych. 2.Wszechstronna i systemowa pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych.</p>
Realizatorzy	GOPS w Rybnie, placówki oświatowe, policja.

Cel 6	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom.
Zadania	<p>1.Podnoszenie kwalifikacji pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, stażach.</p>
Zakładane rezultaty	<p>1.Podniesienie profesjonalizmu osób niosących pomoc w rodzinie. 2.Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych.</p>
Realizatorzy	GOPS w Rybnie

2. Na terenie Gminy Rybno w budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem wpisany jest GOPS w Rybnie, który wykonuje zadania gminy zapisane w przedmiotowej ustawie:

2.1.Zatrudniając :

Asystenta rodziny.

Asystent rodziny zajmuje się równolegle z prowadzoną przez pracownika socjalnego pracą socjalną, wsparciem i aktywizacją rodziny. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci.

Asystent rodziny współpracuje z rodziną dziecka w fazie oddziaływań profilaktycznych i wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodzin. Swoją pracę wykonuje w środowisku zamieszkania rodziny i/lub w miejscu przez nią wskazanym. Główną formą jego pracy jest towarzyszenie (asystowanie). Asystowanie polega na obecności, towarzyszeniu w czymś, uczestniczeniu, służeniu wsparciem poprzez wspieranie informacyjne, emocjonalne, instrumentalne, czasem rzeczowe rodziny w różnych czynnościach dnia codziennego.

Asystent rodziny współpracuje również z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w celu wsparcia powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych w sytuacji koniecznej interwencji sądu rodzinnego we władzę rodzicielską. Wspólne działania mają służyć szybkiemu powrotowi dziecka do domu i reintegracji rodziny. Interwencja prowadzona przez asystenta rodziny powinna ograniczyć się do działań zaradczych w przypadku zastania w miejscu zamieszkania rodziny sytuacji zagrażających bezpieczeństwu dzieci. W sytuacji gdy dojdzie, mimo wszystko, do czasowego umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną, praca asystenta z rodziną jest kontynuowana.

Asystenci rodziny w ramach swoich zadań:

- opracowuje i realizuje plany pracy z rodzinami za obopólną zgodą, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi;
- opracowuje we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, które są skoordynowane z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udziela pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udziela pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udziela pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udziela pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspiera aktywność społeczną rodzin;
- motywuje członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udziela pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;

- motywuje do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udziela wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmuje działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzi indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci;
oraz realizuje zadania określone w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860);
- prowadzi dokumentację dotyczącą pracy z rodziną;
- dokonuje okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- monitoruje funkcjonowanie rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządza na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpracuje z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpracuje z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą;

Do głównych zadań asystenta rodziny uregulowanych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dodano zadania nowe określone w ustawie z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016, poz. 1860). Ustawa ta poszerza wachlarz zadań asystenta o koordynację wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, zwłaszcza dla kobiet posiadających zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Kobiety w ciąży i ich jej rodziny mogą każdorazowo zgłosić potrzebę objęcia wsparciem asystenta rodziny.

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej Gminie Rybno od września 2012 roku powołano instytucję asystenta rodziny. Aktualnie taką rolę pełni 1 osoba z wykształceniem pedagogicznym i doświadczeniem w pracy z dziećmi i rodziną. Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest kompleksowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem. Celem pracy asystentów jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest podejmowanie działań zmierzające do niedopuszczenia oddzielenia dzieci od rodziny.

2.2. Tworząc Zespół Interdyscyplinarny

Utworzenie zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest efektem wejścia w życie nowych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz towarzyszących jej regulacji prawa miejscowego. Celem działania zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego- w obszarze gminy. Zespół to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązywaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą a podmiotami niosącymi pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybnie,
- Służby zdrowia,
- Oświaty,
- Policji,
- Sądu Rejonowego w Sochaczewie,
- Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Sochaczewie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę założonych Niebieskich Kart część A w rodzinach z dziećmi w latach 2014-2016.

Lata	Liczba rodzin z dziećmi
2014	5
2015	8
2016	2

Źródło: Dane z dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rybnie.

2.3. Prowadząc pracę socjalną.

Pracy Ośrodka przyświeca potrzeba realizacji zadań opartych na zasadzie pomocniczości, w której pomoc nakierowana jest na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparciu osoby w rodzinie i w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu możliwości otoczenia.

Takie działania to nic innego jak praca socjalna która jest prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich zasobów wewnętrznych tj. umiejętności, wiedzy,

motywacji do zmiany, a także zasobów zewnętrznych tkwiących w środowisku zamieszkania osób wspieranych.

Praca socjalna dotyczy następujących działań:

- a) interwencyjne działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa socjalno-bytowego osobom, rodzinom;
- b) rozmowa wspierająca i motywująca do podejmowania aktywności na rzecz wyjścia z sytuacji trudnej;
- c) motywowanie do podejmowania działań mających na celu przezwycięzenie trudnej sytuacji rodziny;
- d) inicjowanie i organizowanie różnych form spędzania czasu wolnego;
- e) mobilizowanie Klienta do podtrzymywania kontaktu ze środowiskiem lokalnym;
- f) wskazywanie podmiotów działających na rzecz aktywizacji zawodowej;
- g) praca socjalna w oparciu o kontrakt socjalny (realizowanie poszczególnych ustaleń kontraktu socjalnego);
- h) informowanie o możliwych formach wsparcia tkwiących w otoczeniu o zasięgu lokalnym i poza lokalnym;
- i) projekty na rzecz świadczeniobiorców (napisanie projektu socjalnego i jego realizacja);
- j) współpraca ze służbami (m.in. Oświata, Ochrona Zdrowia, Sąd, Policja, PCPR, ZUS);
- k) inicjowanie grup interdyscyplinarnych na rzecz wspólnego rozwiązania problemu Klienta;
- l) kierowanie klientów do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, pedagog, prawnik);
- m) wspieranie Klienta w podtrzymywaniu i odbudowywaniu relacji rodzinnych;
- n) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, w tym pomoc w wypełnianiu dokumentów urzędowych;
- o) pomoc w uzyskiwaniu świadczeń: z ZUZ, KRUS orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, świadczeń z pomocy społecznej oraz innych instytucji wspierających rodzinę i dzieci.

UOGULNIONY SCHEMAT ROLI I FUNKCJE PRACOWNIKA SOCJALNEGO ORAZ ASYSTENTA RODZINY

Pracownik socjalny

- działania długoterminowe
- praca w środowisku, praca w siedzibie OPS
- praca przede wszystkim w określonych godzinach, rodzina dostosowuje się do czasu pracy pracownika
- objęcie wsparciem- 1 pr. socj. na 2000 mieszkańców lub nie więcej niż 50 rodzin (o 01.01.2015r.)

Asystent rodziny

- intensywne oddziaływanie krótkoterminowe
- praca głównie w środowisku rodziny
- zadaniowy czas pracy, praca dostosowana do potrzeb i możliwości rodziny
- objęcie wsparciem maksymalnie 15 rodzin

2.4. W myśl art. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. do zamierzonych działań można utworzyć ZESPÓŁ DS. ASYSTY RODZINNEJ.

W skład Zespołu należy ująć następujące osoby:

- 1/ pracownicy socjalni, specjalista,
- 2/ asystent rodziny,
- 3/ pedagog szkolny,
- 4/ dzielnicowy.

Głównym zadaniem Zespołu jest zapewnienie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Kluczową ideą jaką kierują się pracownicy zespołu jest dobro dziecka i rodziny.

Zadania Zespołu ds. Asysty Rodzinnej:

- a) Pełna diagnoza i analiza sytuacji rodzinnej pod kątem zaistniałych problemów i deficytów – badanie przyczyn kryzysu.
- b) Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu przywrócenia zdolności do wypełniania tych funkcji.
- c) Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny.

- d) Organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji – grupy wsparcia, grupy samopomocowe.
- e) Skuteczne przeciwdziałanie zjawiskom przemocy domowej oraz minimalizowanie jej skutków.
- f) Zapewnienie szczególnego wsparcia dzieciom krzywdzonym – stałe monitorowanie rodziny przemocowej.
- g) Prowadzenie postępowań w ramach procedury „Niebieskiej karty”.
- h) Prowadzenie kampanii profilaktyczno – edukacyjnych oraz informacyjnych w celu uświadomienia społeczeństwu negatywnych skutków stosowania przemocy.
- i) Współpraca z instytucjami pracującymi w obszarze pomocowym (dzielnicowi, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni, pracownicy Wydziału d/s nieletnich KPP, Rzecznik Praw Dziecka)
- j) Praca nad poprawą relacji z dalszą rodziną, środowiskiem sąsiedzkim oraz instytucjami.
- k) Opracowywanie we współpracy z rodziną oraz koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej planu pracy z rodziną.
- l) Uczestnictwo w pracach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

Zespół powołuje i odwołuje organ, który jest upoważniony do realizacji przedmiotowych działań i zadań .

VII.ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY

Cele i zadania programu powinny być realizowane przez instytucje o zasięgu gminnym i powiatowym, do których zadań należy praca z rodzinom i dzieckiem oraz organizacje pozarządowe i inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Rybno .

Instytucje z terenu Gminy Rybno wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie
- b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybnie
- c) Urząd Gminy w Rybnie
- d) Szkoła Podstawowa w Rybnie z oddziałami przedszkolnymi
- e) Szkoła Specjalna w Erminowie (należąca do Powiatu sochaczewskiego),
- f) Zespół Interdyscyplinarny,
- g) Gminna Biblioteka Publiczna w Rybnie,
- h) Kościół.

Instytucje i organizacje z poza terenu Gminy Rybno działające na rzecz dzieci i młodzieży:

- a) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sochaczewie,
- b) Powiatowy Urząd Pracy w Sochaczewie,
- c) Policja,
- d) Sąd Rejonowy w Sochaczewie,

e) Organizacje pozarządowe.

VIII. REALIZACJA PROGRAMU

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rybno jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie. Realizacja Programu została zaplanowana na lata 2018-2020.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek, o którym mowa, Gmina Rybno oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi: Policją, instytucjami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi i społecznymi, innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Ustawa również dokonuje podziału kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami.

Instytucje działające na terenie Gminy Rybno oraz partnerzy w regionie, należący do systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, przyczyniły się do przygotowania programu, a tym samym wytyczyły kierunki zadań.

Realizacja programu odbywać się będzie przy współpracy z podmiotami opisanymi w rozdziale.

Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany do pojawiających się potrzeb. Dlatego też, w lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów rodziny uwzględniono uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania programu są:

1. środki własne gminy,
2. dotacje z budżetu państwa,
3. środki pozabudżetowe .

Rada Gminy Rybno ujmuje w corocznym budżecie środki finansowe na realizację zadań wspierania rodziny i pieczy zastępczej .

X. MONITORING I EWALUACJA

W ramach ewaluacji Programu prowadzony będzie monitoring. Głównymi obszarami

monitorowania Programu będą wyznaczone zadania.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- stan zaawansowania prowadzonych działań,
- ocenę stopnia zadowolenia członków rodzin z oferowanej pomocy,
- zebranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie Radzie Gminy Rybno za pośrednictwem Wójta Gminy Rybno, rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, sporządzanego na podstawie corocznej oceny zgodności stanu faktycznego z założonymi wskaźnikami w terminie do 31 marca każdego roku .

XI.PRZEWIDYWANE EFEKTY

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rybno na lata 2018 – 2020 w efekcie zakłada zintegrowanie działań wszystkich odpowiedzialnych podmiotów wspierania rodziny w celu efektywnej, wieloaspektowej pracy z rodziną naturalną, wzmocnienie rodziny jako głównej płaszczyzny wsparcia i skutecznych oddziaływań oraz rozwój poziomu adekwatności specjalistycznego wsparcia rodzin.

XII.KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2018 – 2020 odbyły się na początku 2018 roku. Projekt programu wraz z informacją o konsultacjach został umieszczony na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie. Efektem konsultacji było uwag, z którychuwzględniono w Programie.

Opracowała:
Paulina Grudnicka – Asystent rodziny